

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 225
van **PETER VAN ROMPUY**
datum: 14 maart 2017

aan **BART TOMMELEIN**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BEGROTING, FINANCIËN EN ENERGIE

Structureel primair saldo - Evolutie

Uit het jaarverslag van de Nationale Bank van België (gepubliceerd op 10 februari 2017) bleek het primair saldo van het land met 0,6 procentpunt BBP (bruto binnenlands product) te dalen en voor het eerst sinds 2012 negatief te zijn.

1. Wat is het structureel primair saldo van Vlaanderen van 2000 tot 2017? Graag een overzicht per jaar.
2. Hoe evalueert en verklaart de minister deze evolutie van het structureel primair saldo van Vlaanderen?

BART TOMMELEIN

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BEGROTING, FINANCIËN EN ENERGIE

ANTWOORD

op vraag nr. 225 van 14 maart 2017

van **PETER VAN ROMPUY**

Om het structureel (primaire) saldo te berekenen, dient men het nominaal (primaire) saldo te corrigeren voor de cyclische component en de eenmalige verrichtingen.

Op het niveau van de Belgische overheid bestaat er al een relatief lange traditie om het Belgische nominale saldo om te rekenen naar een structureel saldo. Voor de gemeenschappen en gewesten gaat het echter om een relatief jonge traditie. Bovendien is de methode om op het niveau van gemeenschappen en gewesten de overgang te maken, nog complexer dan voor België in zijn geheel. De Hoge Raad van Financiën (HRF) heeft in zijn advies van maart 2015 een methode voorgesteld om voor elke Belgische overheidsentiteit, en dus ook voor Vlaanderen, een structureel saldo te berekenen, waarbij met name voor de cyclische component een specifieke werkwijze wordt voorgesteld. Deze methode werd verder verfijnd in het volgende advies van de Hoge Raad en werd ook in het advies van 30 maart van dit jaar overgenomen.

De berekening van de cyclische component is afhankelijk van de inschatting van de output gap. De inschatting van deze output gap voor een bepaald jaar, kan aanzienlijk schommelen naargelang het moment waarop dit geraamd wordt. Om een vergelijkbare reeks te kunnen maken van het Vlaams structureel vorderingensaldo, dient men dus te vertrekken van ramingen die op een bepaald moment gemaakt worden waarbij de cyclische component, evenals de andere elementen natuurlijk, op een consistente manier berekend wordt voor de totaliteit van de reeks. Aangezien de HRF enkel vanaf 2015 een historische reeks opmaakt, is het niet mogelijk om een consistente tijdsreeks vanaf 2000 op te stellen. Op zich is dat ook niet onlogisch, aangezien de manier hervorming van de bijzondere financieringswet in 2015 ook een impact heeft op de manier waarop de cyclische component berekend moet worden en de methode die de Hoge Raad ontwikkeld heeft dus niet zonder meer kan toegepast worden op jaren ervoor.

Daarbij is het wel belangrijk om aan te geven dat het HRF-saldo niet volledig overeenkomt met de ESR-methodologie zoals toegepast in de nationale rekeningen en die ook Vlaanderen toepast voor de opvolging van de evenwichtsdoelstelling. Op pagina 86 en 87 van het HRF-advies van 30 maart 2017 wordt dit verschil uitvoerig toegelicht. Kort samengevat komt het er op neer dat het HRF-saldo zich baseert op de voorschotten en afrekeningen die de Federale Overheid tijdens het jaar stort aan de gewesten voor de gewestelijke personenbelasting (opcentiemen), terwijl de ESR-methodologie de voorafbetalingen en de te betalen saldi toewijst aan het begrotingsjaar waarop de schuld geacht wordt te zijn ontstaan (zie ook de bijlage van de eindejaarsrapportering waar de INR-methode meer uitvoerig wordt toegelicht).

Voornamelijk in 2015 geeft dit een omvangrijk verschil, maar ook in 2016 en 2017 gaat het nog om een substantieel verschil. Hoewel de ESR-methode correcter is voor de berekening van de saldi in een bepaald jaar, is de HRF-methode meer aangewezen om de verschillende jaren met elkaar te vergelijken op basis van hetzelfde opcentiemenpercentage én is het ook de basis waarvan de HRF vertrekt om de structurele saldi te berekenen. Voor de berekening van het Vlaams primaire saldo vertrekken we dan ook van de HRF-benadering, zij het dat we voor de vergelijkbaarheid met de ESR-methode die de Vlaamse Regering vanaf begrotingsuitvoering 2016 hanteert

ook deze cijfers meegeven (voor 2015 gaat het om het vorderingensaldo zoals gepubliceerd in de overheidsrekeningen, voor 2016 gaat het om het cijfer uit de eindejaarsrapportering en voor 2017 om de gegevens zoals opgenomen in de begrotingsopmaak).

mln euro/%bbp	2015	2016	2017
nominaal saldo (ESR-methode) ¹ (1)	-3.132,0	-164,7	4,4
nominaal saldo (HRF-methode) ² (2)	-295,5	-40,6	105,0
rentelasten (3)	464,7	453,4	446,8
primair nominaal HRF-saldo (4 = 2+3)	169,2	412,8	551,8
primair nominaal saldo (%bbp) (4)	0,041%	0,098%	0,127%
	-	-	-
cyclische weerslag (5)	0,087%	0,092%	0,086%
one-shot autonomiefactor (6)	0,093%	0,074%	0,074%
	-	-	-
overige one-shots (7)	0,075%	0,014%	0,000%
Correctie overdrachten (8)	0,043%	0,012%	0,017%
primair structureel HRF-saldo (9 = 4-5-6-7-8)	0,067%	0,090%	0,122%

Door toevoeging van de geconsolideerde rentelasten van Vlaanderen, bekomt men het primair nominaal HRF-saldo voor de verschillende jaren.

Voor de berekening van de cyclische weerslag, one-shot autonomiefactor en overige one-shots evenals de correctie voor overdrachten, nemen we de cijfers van de HRF over (voor meer toelichting, zie het HRF-rapport van 30 maart 2017).

Uit deze analyse komt naar voor dat Vlaanderen in de drie jaren waarvoor het structureel saldo berekend kan worden, een positief structureel primair saldo kan voorleggen dat stelselmatig verbetert.

In structurele termen is de verbetering van het saldo in 2016 kleiner dan in nominale termen, omwille van het feit dat er in 2016 positieve afrekeningen waren voor de federale overdrachten terwijl dat niet het geval was in 2015. In 2017 ligt de structurele verbetering in lijn met de nominale verbetering.

¹ Voor 2015 gaat het om het vorderingensaldo zoals gepubliceerd in de overheidsrekeningen, voor 2016 gaat het om het cijfer uit de eindejaarsrapportering en voor 2017 om de gegevens zoals opgenomen in de begrotingsopmaak).

² Voor 2015 en 2016 gaat het om het cijfer dat afgeleid kan worden uit het HRF-advies (% bbp omgezet in bedragen), voor 2017 vertrekken we van de evenwichtsdoelstelling (4,4 mln euro) en passen we de correctie toe om van ESR-methode naar HRF-saldo te gaan.